

IZMIJENJENA SPOJENA OPTUŽNICA

Tužlac Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, u skladu sa svojim ovlaštenjima iz člana 18. Statuta Međunarodnog suda za bivšu Jugoslaviju (u daljem tekstu: Statut), optužuje:

ANTU GOTOVINU

IVANA ČERMAKA

MLADENA MARKAČA

za ZLOČINE PROTIV ČOVJEČNOSTI i KRŠENJA ZAKONA I OBIČAJA
RATOVANJA, kako slijedi:

OPTUŽENI ANTE GOTOVINA

1. Ante GOTOVINA je rođen 12. oktobra 1955. na ostrvu Pašman, opština Zadar, u Republici Hrvatskoj (u daljem tekstu: Hrvatska) u tadašnjoj Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji (u daljem tekstu: SFRJ).

2. Od 1. februara 1973. do 1. februara 1978. Ante GOTOVINA je bio pripadnik francuske Legije stranaca, u kojoj je stekao čin starijeg razvodnika. Po povratku u Hrvatsku, u junu 1991. godine,

imenovan je za načelnika organa za operacijske i nastavne poslove 1. brigade Zbora narodne garde (u daljem tekstu: ZNG). Od februara do maja ili juna 1992. bio je zamjenik komandanta posebne jedinice Glavnog stožera Hrvatske vojske (u daljem tekstu: HV). Od maja ili juna do oktobra 1992. bio je raspoređen u Hrvatsko vijeće obrane (u daljem tekstu: HVO).

3. Dana 9. oktobra 1992, Ante GOTOVINA, koji je tada imao čin brigadira, imenovan je za zapovjednika Operativne zone HV-a Split, koja je 1993. preimenovana u Zborno područje Split. Dana 30. maja 1994. unapređen je u čin general-bojnika. Između kraja jula i 4. avgusta 1995, unapređen je u čin general-pukovnika. Ante GOTOVINA je ostao komandant Zbornog područja Split do marta 1996. godine. Predsjednik Republike Hrvatske Franjo TUĐMAN (u daljem tekstu: predsjednik TUĐMAN) 12. marta 1996. godine je imenovao Antu GOTOVINU za glavnog inspektora Inspektorata HV-a.

4. Najkasnije od 4. avgusta pa do 15. novembra 1995. godine, Ante GOTOVINA je bio koman-

dant Zbornog područja HV-a Split i glavni operativni komandant operacije "Oluja" u južnom dijelu područja Krajina. U tom svojstvu obavljao je odgovorne dužnosti u raznim strukturama vlasti. Tokom operacije "Oluja" i drugih operacija i/ili akcija koje su u vezi s njom kontinuirano vršene, imao je stvarnu kontrolu nad svim jedinicama, elementima i pripadnicima HV-a Zbornog područja Split ili dodatih Zbornom području Split i nad svim drugim snagama pod njegovom komandom, koje su za vrijeme operacije "Oluja" djelovale i/ili se nalazile u južnom dijelu područja Krajina. Glavne jedinice ili elementi Zbornog područja Split i pridodati Zbornom području Split i pod komandom Ante GOTOVINE u periodu na koji se odnosi Spojena optužnica navedeni su u Dodatku A. Kao komandant Zbornog područja Split, Ante GOTOVINA bio je odgovoran, između ostalog, za održavanje reda i discipline, te nadziranje ponašanja podređenog ljudstva.

IVAN ČERMAK

5. Ivan ČERMAK je rođen 19. decembra 1949. u opštini Zagreb, u Republici Hrvatskoj. Od 1990. do 1991. godine Ivan ČERMAK je obavljao dužnost potpredsjednika Izvršnog odbora Hrvatske demokratske zajednice (u daljem tekstu: HDZ) i bio je savjetnik predsjednika TUĐMANA. Godine 1991. Ivan ČERMAK je imenovan za pomoćnika ministra odbrane u Vladi Republike Hrvatske i tu dužnost obavljao je do 1993. godine. Dok je bio na toj dužnosti i nakon toga, imao je čin general-pukovnika.

6. Ivan ČERMAK je bio privatno blizak s predsjednikom TUĐMANOM. Dana 5. avgusta 1995. predsjednik TUĐMAN je lično imenovao Ivana ČERMAKA za komandanta Zbornog mjesta Knin, koje je uključivalo opštine Civiljane, Ervenik, Kijevo, Kistanje, Knin, Nadvoda i Orlić. Ivan ČERMAK je svoj štab uspostavio u Kninu 5. ili 6. avgusta 1995, ili približno tih datuma, i ostao na dužnosti komandanta Zbornog mjesta približno do 15. novembra 1995. godine. Osim što je, kao komandant Zbornog mjesta, imao vojnu i administrativnu funkciju, Ivan ČERMAK je predstavljao Vladu Republike Hrvatske u kontaktima s predstavnicima međunarodne zajednice i medija u ve-

zi s operacijom "Oluja" na području odgovornosti Zbornog mjesta i šire.

7. U svojim raznim funkcijama, Ivan ČERMAK obavljao je odgovorne dužnosti u raznim strukturama vlasti, i imao stvarnu kontrolu nad pripadnicima jedinica HV-a ili elementima koji su pripadali Zbornom mjestu Knin, bili mu pripojeni ili u njemu djelovali, kao i nad pripadnicima civilne policije koji su djelovali na području Zbornog mjesta i okolnim područjima. U jedinice HV-a koje su pripadale Zbornom mjestu ili su djelovale na području Zbornog mjesta i okolnim područjima spadale su, između ostalih: 4. i 7. brigada HV; 1. hrvatski gardijski zdrug; 113. pješaka brigada; 142. pješaka brigada; 144. pješaka brigada; 126. domobranska pukovnija (u daljem tekstu: 126. dp); 6. domobranska pukovnija; 7. domobranska pukovnija; 134. domobranska pukovnija; i mješovita satnija vojne policije (sastavljena od elemenata ili jedinica 72. i 73. bojne vojne policije). Na istom području su, osim pripadnika Zbornog mjesta, djelovali i pripadnici Policijske uprave zadarsko-kninske i Policijske uprave kotara Knin (uključujući razne stanice i ispostave). Kao komandant Zbornog mjesta Ivan ČERMAK bio je odgovoran, između ostalog, za održavanje reda i discipline, te nadziranje ponašanja vojnog osoblja Zbornog mjesta; organizovanje dežurstava na Zbornom mjestu; te uspostavljanje saradnje i usklađivanje rada Zbornog mjesta i snaga policije na tom području u svrhu uspostavljanja i održavanja reda i mira.

MLADEN MARKAČ

8. Mladen MARKAČ rođen je 8. maja 1955. u Đurđevcu, opština Đurđevac, u Republici Hrvatskoj. Mladen MARKAČ je 1981. godine diplomirao na Sveučilištu u Zagrebu, a 1982. odslužio obavezni vojni rok. Potom je pristupio policijskim snagama Ministarstva unutrašnjih poslova SFRJ (u daljem tekstu: MUP).

9. Godine 1990. Mladen MARKAČ i drugi osnovali su, u sklopu MUP-a RH, policijsku jedinicu za posebne namjene. MARKAČ je imenovan za zamjenika komandanta te jedinice, koja je koncem 1990. postala Antiteroristička jedinica Lučko. Godine 1991. Mladen MARKAČ je imenovan za komandanta Antiterorističke jedinice Lučko. Godine 1992. unapređen je u general-pukovnika (u rezervi).

10. Dana 18. februara 1994. predsjednik TUĐMAN je imenovao Mladena MARKAČA za pomoćnika ministra unutrašnjih poslova; time je MARKAČ postao i komandant Specijalne policije Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske (u daljem tekstu: Specijalna policija), te postao nadležan i odgovoran za ukupno djelovanje i funkcionisanje Specijalne policije. Poslije operacije "Oluja", Mladen MARKAČ je imao čin general-pukovnika.

11. Kao komandant Specijalne policije Mladen MARKAČ je obavljao odgovorne dužnosti u raznim strukturama vlasti i imao stvarnu kontrolu nad svim pripadnicima Specijalne policije

koji su učestvovali u operaciji "Oluja" i drugim operacijama i/ili akcijama koje su u vezi s njom kontinuirano vršene na tom području. Snage Specijalne policije koje su učestvovala u operaciji činili su pripadnici jedinica za posebnu namjenu, uključujući Antiterorističku jedinicu Lučko, logističko odjeljenje Specijalne policije i četvu veze Ministarstva

unutrašnjih poslova, kao i pripadnici jedinica Specijalne policije iz raznih županijskih policijskih uprava po cijeloj Hrvatskoj, uključujući jedinice iz Bjelovarsko-bilogorske, Dubrovačko-neretvanske, Istarske, Karlovačke, Krapinsko-zagorske, Ličko-senjske, Osječko-baranjske, Primorsko-goranske, Šibenske, Sisačkomoslavačke, Splitsko-dalmatinske,

Varaždinske, Vukovarsko-srijemske, Zadarsko-kninske i Zagrebačke uprave. Mladen MARKAČ imao je, osim toga, stvarnu kontrolu nad svim pripadnicima raketno-artiljerijskih jedinica HV-a dodatih njegovim snagama ili stavljenih pod njegovu komandu za vrijeme operacije "Oluja" i drugih operacija i/ili akcija koje su u vezi s njom kontinuirano vršene.

ČINJENIČNI KONTEKST UDRUŽENOG ZLOČINAČKOG PODUHVATA

12. Najkasnije od jula pa do 30. septembra 1995. Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MARKAČ, zajedno s drugim, niže navedenim licima, učestvovali su u udruženom zločinačkom poduhvatu sa zajedničkom namjerom trajnog uklanjanja srpskog stanovništva s područja Krajine, silom, zastrašivanjem ili prijetnjama silom, progonima, prisilnim raseljavanjem, premještanjem i deportacijom, oduzimanjem i uništavanjem imovine ili drugim sredstvima. To predstavlja ili uključuje počinjenje krivičnih djela kažnjivih prema članovima 3. i 5. Statuta Međunarodnog suda, kao što je niže opisano. Osim gore navedenih krivičnih djela koja su dio udruženog zločinačkog poduhvata, moglo se predvidjeti da su krivična djela ubistva, nehumanih djela i okrutnog postupanja moguća posljedica izvršenja poduhvata.

13. Kao što je u stavu 23. detaljnije opisano, izraz "Krajina" se kroz cijelu Spojenu optužnicu odnosi na dio područja Hrvatske s velikom koncentracijom srpskog stanovništva, koji se proglasio "Republikom Srpskom Krajinom" (u

daljem tekstu: RSK). Vojna ofanziva poznata pod nazivom "Oluja" (u daljem tekstu: operacija "Oluja") izvršena je, dijelom, u južnom dijelu područja Krajina i oko njega.

14. Ovaj udruženi zločinački poduhvat, čiji su pripadnici i glavni učesnici bili Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MARKAČ, smišljen je, planiran i pripreman najkasnije do jula 1995, a u potpunosti je proveden u avgustu 1995. i kasnije.

15. Mnogo lica je s Antom GOTOVINOM, Ivanom ČERMAKOM i Mladenom MARKAČEM učestvovalo u ovom udruženom zločinačkom poduhvatu. To su bili: (pokojni) Franjo TYĐMAN, predsjednik Republike Hrvatske; (pokojni) Gojko ŠUŠAK, ministar odbrane Republike Hrvatske; (pokojni) Janko BOBETKO, načelnik Glavnog stožera HV-a do 17. jula 1995, kada je penzionisan; (pokojni) Zvonimir ČERVENKO, načelnik Glavnog stožera HV-a (imenovan 17. jula 1995.).

16. Učesnici udruženog zločinačkog poduhvata koristili su druge ili saradivali s njima, uključujući i one koji su bili pod njihovom komandom ili stvarnom kontrolom, kako bi omogućili ili izvršili *actus reus* krivičnih djela nad srpskim civilnim stanovništvom i civilnom imovinom. Među onima koje su učesnici udruženog zločinačkog poduhvata koristili ili su s njima saradivali bili su: razni oficiri, funkcioneri i članovi hrvatske vlade i političkih struktura na svim nivoima (uključujući i one u

opštinskim vlastima i lokalnim organizacijama); razni čelnici i članovi HDZ-a; razni oficiri i pripadnici HV-a, Specijalne policije, civilne policije, vojne policije i drugih bezbjednosnih i/ili obavještajnih službi Republike Hrvatske (u daljem tekstu: hrvatske snage); kao i druge znane i neznane ličnosti.

17. Razni učesnici udruženog zločinačkog poduhvata, među kojima i Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MARKAČ, individualno i/ili

zajedno s drugima, učestvovali su u udruženom zločinačkom poduhvatu i djelovali u cilju njegove realizacije, tako što su:

(a) osnovali i organizovali, komandovali, naređivali, upravljali, omogućavali, učestvovali, podržavali, održavali i/ili rukovodili HV-om, vojnom policijom, Specijalnom policijom, obavještajnim, bezbjednosnim i drugim snagama, putem kojih su provodili i realizovali ciljeve udruženog zločinačkog poduhvata i preko kojih su izvršili razna krivična djela, kao što su prisilno premještanje i deportacija, pljačkanje i uništavanje imovine, ubistva i nečovječno postupanje, za koja se optuženi terete u ovoj Spojenoj optužnici;

(b) inicirali, zagovarali, planirali, pripremali, učestvovali, podržavali i/ili pomagali stvaranje, formulisanje, širenje i/ili provođenje hrvatskih političkih, državnih i/ili vojnih smjernica, programa, planova, uredbi, odluka, propisa, strategija ili taktika na osnovu kojih ili putem kojih su vršena razna djela usmjerena protiv Srba ili na njihovu štetu, kao što je lišavanje Srba njihovih temeljnih ljudskih prava, njihovih domova, imovine i/ili humanitarne pomoći u sklopu udruženog zločinačkog poduhvata;

(c) podsticali, podržavali, pomagali, omogućavali i/ili učestvovali u širenju informacija, dezinformacija i propagande među Srbima iz Krajine s namjerom da ih navedu na napuštanje tog područja;

(d) propagirali, podsticali, omogućavali, pomagali i/ili tolerisali činjenje nasilnih djela nad Srbima i stvaranje atmosfere straha među Srbima koji su ostali;

(e) propagirali, podsticali, dozvoljavali, pomagali i tolerisali činjenje krivičnih djela nad Srbima time što nisu podnosili krivične prijave i/ili preduzimali istrage o krivičnim djelima ili navodima o krivičnim djelima izvršenim nad Srbima, nisu provjeravali jesu li u vezi s takvim navodima i/ili istragama preduzeti koraci, i/ili izricali kazne, ili disciplinske mjere podređenom ljudstvu i drugima u hrvatskim organima ili snagama nad kojima su imali stvarnu kontrolu za krivična djela počinjena nad Srbima; i

(f) učestvovali, pomagali, omogućavali ili podržavali pokušaje da se krivična djela koja su nad Srbima izvršile hrvatske vlasti i snage poreknu, prikriju i/ili umanje, između ostalog, davanjem lažnih, nepotpunih ili obmanjujućih informacija međunarodnim organizacijama, posmatračima, istražiocima i javnosti.

18. Ante GOTOVINA je neposredno i posredno učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu, i doprinio njegovom izvršenju, između ostalog, zajedno s drugim učesnicima udruženog zločinačkog poduhvata ili preko njih, te putem podređenih nad kojima je imao stvarnu kontrolu i/ili lica na koje je

mogao direktno i znatno da utiče, kao što je opisano gore u stavkama 3. i 4. Konkretno, Ante GOTOVINA je učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu, između ostalog, tako što je:

(a) najkasnije od jula 1995. učestvovao u planiranju i pripremi operativne upotrebe hrvatskih snaga u operaciji "Oluja" i operacijama i/ili akcijama koje su u vezi s njom kontinuirano vršene, bar do 30. septembra 1995;

(b) najkasnije od 4. avgusta pa do 30. septembra 1995, rukovodio i komandovao svim jedinicama, elementima i pripadnicima HV-a Zbornog područja Split ili dodatih Zbornom području Split, i drugim snagama koje su stavljene pod njegovu komandu i djelovale su i/ili se nalazile u južnom dijelu područja Krajina, upravljajući, omogućavajući, podržavajući i izdajući im komande za vrijeme operacije "Oluja" i operacija i/ili akcija koje su u vezi s njom kontinuirano vršene;

(c) bar do 30. septembra 1995. nastavio da rukovodi i komanduje snagama HV-a koje su i dalje bile razmještene u južnom dijelu područja Krajina u sklopu Zbornog područja Split;

(d) dozvoljavao, poricao krivična djela koja su bila u toku i/ili umanjivao njihov značaj te, u okviru toga, između ostalog, učestvovao u pružanju lažnih, nepotpunih ili obmanjujućih informacija o počinjenim krivičnim djelima, znajući da su u toku rasprostranjeno uništavanje i pljačka imovine srpskih civila, kao i protivpravno ubijanje i nečovječno postupanje prema Srbima iz Krajine;

(e) nije uspostavio ni održavao red, mir i disciplinu među svojim podređenima, sprečavao krivična djela počinjena nad Srbima iz Krajine niti kažnjavao njihovo izvršenje.

19. Ivan ČERMAK je neposredno i posredno učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu i doprinio njegovom izvršenju, između ostalog, zajedno s drugim učesnicima udruženog zločinačkog poduhvata ili preko njih, te putem podređenih nad kojima je imao stvarnu kontrolu i/ili lica na koje je mogao direktno i znatno da utiče, kao što je opisano gore u stavovima 6. i 7. Konkretno, Ivan ČERMAK je učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu, između ostalog, tako što je:

(a) izdavao naređenja i uputstva o upravljanju i rukovođenju Zbornim mjestom Knin;

(b) upravljao, omogućavao, podržavao i izdavao naređenja elementima i/ili pripadnicima HV-a i MUP-a RH, uključujući pripadnike vojne i civilne policije;

(c) dozvoljavao i poricao krivična djela koja su bile u toku i/ili umanjivao njihov značaj te, u okviru toga, između ostalog, učestvovao u pružanju lažnih, nepotpunih ili obmanjujućih informacija o

počinjenim krivičnim djelima, znajući da su u toku rasprostranjeno uništavanje i pljačka imovine srpskih civila, kao i protivpravno ubijanje i nečovječno postupanje prema Srbima iz Krajine;

(d) nije uspostavio ni održavao red, mir i disciplinu među svojim podređenima, sprečavao krivična djela počinjena nad Srbima iz Krajine, niti kažnjavao njihovo izvršenje;

(e) pružao lažne garancije međunarodnoj zajednici da su preduzete ili da će da budu preduzete mjere da se zaustave ta krivična djela.

20. Mladen MAPKAČ je neposredno i posredno učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu i doprinio njegovom izvršenju, između ostalog, zajedno s drugim učesnicima udruženog zločinačkog poduhvata ili preko njih, te putem podređenih nad kojim je imao stvarnu kontrolu i/ili lica na koja je mogao direktno i znatno da utiče, kao što je opisano gore u stavkama 10. i 11. Konkretno, Mladen

MAPKAČ je učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu, između ostalog, tako što je:

(a) učestvovao u planiranju i pripremi operativne upotrebe Specijalne policije i dodatih raketno-artiljerijskih jedinica HV-a u operaciji "Oluja" i drugim operacijama i/ili akcijama koje su u vezi s njom kontinuirano vršene na tom području, i to najkasnije od jula 1995. pa do početka avgusta 1995. godine;

(b) komandovao Specijalnoj policiji i dodatim raketno-artiljerijskim jedinicama HV-a u operaciji "Oluja" da izvrše tu operaciju najkasnije od jula do približno 9. avgusta 1995;

(c) komandovao Specijalnoj policiji da kontinuirano vrši operacije i/ili akcije na tom području najkasnije od 10. avgusta pa do 30. septembra 1995;

(d) dozvoljavao i poricao krivična djela koja su bile u toku i/ili umanjivao njihov značaj te, u okviru toga, između ostalog, učestvovao u pružanju lažnih, nepotpunih ili obmanjujućih informacija o počinjenim krivičnim djelima, znajući da su u toku rasprostranjeno uništavanje i pljačka imovine srpskih civila, kao i protivpravno ubijanje i nečovječno postupanje prema Srbima iz Krajine;

(e) nije uspostavio ni održavao red, mir i disciplinu među svojim podređenima, sprečavao krivična djela počinjena nad Srbima iz Krajine niti kažnjavao njihovo izvršenje.

OSNOVNE ČINJENICE

21. Republika Hrvatska proglasila je nezavisnost 25. juna 1991, a do tada je u nekim dijelovima Hrvatske već izbio oružani sukob između Jugoslavenske narodne armije (u daljem tekstu: JNA) i drugih srpskih snaga, na jednoj strani, i hrvatskih oružanih snaga, na drugoj. Do kraja 1991. približno jedna trećina teritorije Republike Hrvatske pala je pod kontrolu JNA i raznih srpskih snaga.

22. Dana 21. decembra 1990. hrvatski Srbi proglasili su stvaranje Srpske Autonomne Oblasti (u daljem tekstu: SAO) Krajina. Dana 19. decembra 1991. SAO Krajina se proglasila Republikom Srpskom Krajinom (u daljem tekstu: RSK) i imenovala vlastitog predsjednika. Vojne snage RSK-a su kasnije nazvane Srpska vojska Krajine (u daljem tekstu: SVK).

23. U februaru 1992, u skladu s Venovim planom, Savjet bezbjednosti Ujedinjenih nacija osnovao je Zaštitne snage Ujedinjenih naroda (u daljem tekstu: UNPROFOR), čiji su dijelovi razmješteni na područja pod zaštitom Ujedinjenih nacija u Hrvatskoj. Područja pod zaštitom Ujedinjenih nacija (u daljem tekstu: UNPA područja) bila su područja u Hrvatskoj u kojima su Srbi bili većina ili značajna manjina stanovništva i u kojima je napetost

između dvije zajednice već dovele do oružanog sukoba. Postojala su četiri takva UNPA područja, poznata pod nazivima Sektor sjever, Sektor jug, Sektor istok i Sektor zapad.

24. Područje Krajine, uključujući i UNPA područja Sektor jug i Sektor sjever, u cijelini se nalazilo na teritoriji na kojoj je RSK-a polagala pravo i bila dio te teritorije. Južni dio područja Krajina obuhvatao je, između ostalog, sljedeće opštine: Benkovac, Civljane, Donji Lapac, Drniš, Ervenik, Gračac, Kijevo, Kistanje, Knin, Lišane Ostrovičke, Lisičić, Lovinac, Nadvoda, Obrovac, Oklaj, Orlić, Polača, Smilčić, Titova Korenica i Udbina.

25. Od 1992. do 1994. godine hrvatski čelnici, funkcioneri i snage isplanirali su i izvršili razne operacije kako bi povratili dio teritorije na koji je RSK-a polagala pravo, među kojim su i operacije izvedene na UNPA područjima i susjednim područjima i to: na Miljevačkom platou, u junu 1992; u predjelu Masleničkog mosta u sjevernoj Dalmaciji u januaru 1993; i u Medačkom xepu u septembru 1993.

26. Slične operacije i akcije nastavile su se i 1995. godine, a uključivale su, između ostalih, operaciju "Bljesak" u zapadnoj Slavoniji, u maju 1995. i

operaciju "Ljeto" na Dinari, u Bosni i Hercegovini, nedaleko od opštine Knin i okolnih područja, od proljeća 1995. nadalje.

27. Najkasnije do jula i početka avgusta 1995. hrvatski čelnici, funkcioneri i snage (uključujući učesnike udruženog zločinačkog poduhvata) smislili su, isplanirali, počeli i proveli operaciju "Oluja". Glavni dio te vojne operacije u potpunosti je počeo 4. avgusta 1995. godine. Dana 7. avgusta 1995. hrvatska vlada je proglasila da je operacija uspješno završena. Dalje aktivnosti trajale su približno do 15. novembra 1995. godine.

28. Orkestrirana kampanja protjerivanja Srba s područja Krajine pokrenuta je prije početka glavne vojne operacije, 4. avgusta 1995, uglavnom putem propagande, dezinformacija i psihološkog rata. Širene su vijesti da će hrvatske snage svakog trenu krenuti u napad i to u situaciji kada je srpsko stanovništvo, koje je već iskusilo ili čulo za zločine hrvatskih snaga i njihovo nedolično ponašanje u sličnim operacijama, bilo ispunjeno panikom i strahom. Uporedno s tim, na radiju, televiziji i ostalim sredstvima informisanja govorilo se o tome da Srbi "mogu slobodno otići" i da veliki konvoji Srba napuštaju to područje. U isto vrijeme, srpskim civilima su pokazivane karte na kojima je bila označena "isključivo hrvatska" teritorija i davano im je do znanja koji su "izlazni pravci" s tog područja. Kako je operacija napredovala, hrvatske snage su počele da granatiraju civilna područja i noću ulaze u naselja u kojima su živjeli srpski civili, prijeteci onima koji još nisu bili pobjegli pucnjavom iz pješačkog naoružanja i drugim vrstama zastrašivanja.

29. U kontekstu operacije "Oluja" vršene su radnje kojima se trebalo osigurati da svako raseljavanje Srba, čak i onih koji su pobjegli neposredno prije početka operacije ili na njenom samom početku, zbog posljedica postupaka rukovodstva RSK-a, ili nekog drugog razloga, bude trajno. U tom smislu su postupci i krivična djela opisani u ovom dijelu optužnice provedeni s ciljem sprečavanja povratka Srba u Krajinu.

30. Pošto je 4. avgusta 1995. preduzeta glavna operacija, hrvatske snage su gotovo od samog početka, odnosno od drugog dana, počele s pljačkom imovine koju su srpski civili posjedovali ili u kojoj su živjeli. Pljačka velikih razmjera vršena je sistematski, a obuhvatala je kako stambene tako i poslovne objekte. Vidani su konvoji pljačkaša koji su praznih ruku ulazili u određena mjesta, čija su vozila odlazila natovarena aparatima za domaćinstvo, ličnom imovinom, pa čak i stokom. Kuće, između ostalih i one u kojima su stanovali predstavnici međunarodnih organizacija, pretražene su i opustošene, a iz njih su izneseni, između ostalog, hladnjaci, štednjaci, elektronska oprema, namještaj i odjeća, pa čak i vrata

i prozorski okviri. U nekim slučajevima zatvorenim srpskim civilima naređeno je da pljačkaju u ime hrvatskih snaga. Pošto bi utovarili ukradenu imovinu u vojne kamione, zatvoreni Srbi su je kasnije morali i istovariti. Većina pljački izvršena je u kućama iz kojih su Srbi pobjegli, ali je bilo i mnogo slučajeva u kojima su vlasnici, pod prijetnjom fizičkim nasiljem, bili prisutni dok im je imovina pljačkana.

31. Operacija etničkog čišćenja uključivala je organizovanu i sistematsku pljačku i uništavanje civilne imovine čiji su vlasnici ili stanari bili Srbi. Takvo ponašanje nije bilo sporadično ni ograničeno, već sastavni dio cijele kampanje čiji je cilj bio protjerati s tog područja preostale Srbe i/ili spriječiti one koji su pobjegli da se vrate, odnosno odvratiti ih od povratka. Neki koji su pokušali pobjeći skupljani su, ukrcavani u vozila i prevoženi u zatvorske objekte i "prihvatne centre", što je predstavljalo dodatnu mjeru sprečavanja povratka u njihova naselja.

32. Bezobzirno razaranje gradova i sela u kojima su živjeli Srbi počelo je jedan ili dva dana poslije početka operacije "Oluja". Pošto je svladan neznatan (a u mnogim slučajevima nepostojeći) otpor SVK-a, hrvatske snage i neki Hrvati-civili, koji su bili pod nadzorom tih snaga, provodili su taktiku spaljene zemlje i kampanju etničkog čišćenja tako što su na području cijele Krajine sistematski ubijali stoku i uništavali civilnu imovinu čiji su vlasnici ili stanari bili Srbi. Te snage, među kojima su bili pripadnici HV-a i Specijalne policije, uništavale su srpske kuće, ambare, poslovne prostore, objekte, usjeve i ubijale stoku. Hrvatske snage su često djelovale u grupama koje su podmetale požare, koristeći zapaljivo gorivo, zapaljive metke i eksploziv i za sobom ostavljale potpuno razorene gradove i brojna sela. U mjestima u kojima su hrvatska i srpska imovina bile jedna pored druge, hrvatske kuće su pošteđene, dok su srpske spaljene. Stoka, kao što su goveda i svinje, ubijana je ili spaljivana u ambarima i štalama. Voda u bunarima i vodovodu namjerno je zagađivana. Do 15. novembra 1995. uništavanje srpske imovine u južnom dijelu područja Krajina dostiglo je takve razmjere da su srpska zajednica Krajine i njeno prebivalište praktički zatrti.

33. Mnogi srpski civili koji nisu pobjegli već su odlučili da ostanu na tom području, između ostalog, nenaoružani muškarci koji nisu imali vojni status, te starci, žene i invalidi, protivpravno su ubijeni u operaciji "Oluja" i ostalim operacijama i/ili akcijama koje su u vezi s njom kontinuirano vršene, o čemu djelimično svjedoče iskopavanja iz masovnih grobnica. Vojnici su otvarali vatru na grupe civila. Ljudi su ubijani iz vatrenog oružja dok su bježali iz svojih kuća. Po cestama su ležali razbacani leševi. Vidane su osobe ustrijeljene iz neposredne blizine, ubijene kao prilikom strijeljanja, a brojne su morale da gledaju ubistva članova svoje porodice. Neki ljudi su spaljeni živi, a neki bačeni u bunare. Neki su, pak, umrli od posljedica višestrukih ubodnih rana. Ljudi su misteriozno nestajali iz svojih domova i naselja. Neki od njih su kasnije nađeni mrtvi, a neki nikada nisu pronađeni.

34. Tokom operacije "Oluja" i ostalih operacija i/ili akcija koje su u vezi s njom kontinuirano vršene, učesnici udruženog zločinačkog poduhvata i njihovi podređeni izvršili su nehumana djela nad srpskim civilima i licima koja nisu učestvovala u neprijateljstvima, između ostalih i onima koji su izbačeni iz stroja, time što su te ljude izlagali ne samo psihološkom zlostavljanju, poniženju i patnji (između ostalog i prijetnjama da će ubiti njih ili članove njihovih porodica), već su im nanosili i teške tjelesne povrede vatrenim oružjem, batinanjem, udarcima nogama i nanošenjem opekotina, kao i žestokim granatiranjem civilnih područja i vazдушnim napadom na civile u bijegu. Ljudi su često bili prisiljeni da gledaju batinanje i zlostavljanje članova vlastitih porodica. Najugroženiji, uključujući starce i civile u bolnicama, bili su naročito izloženi nehumanim djelima i okrutnom postupanju.

35. Provođena je i populaciona politika prema kojoj je veliki dio srpske Krajine trebalo naseliti Hrvatima, pa su se u napuštene srpske kuće koje su izdržale napade uselili pripadnici hrvatskih snaga i drugi Hrvati. Srbima su oduzete kuće. Iako je službeno postojalo pravo na povratak na to područje,

ili povrat imovine, uništavanje srpske imovine i njihovih dokumenata u uslovima bijega masovnih razmjera, činilo je da zaštitne mjere mahom i to namjerno, postoje samo u teoriji i bile su nedostupne.

36. U okviru i tokom tih događaja, najkasnije od jula 1995. do približno 30. septembra 1995, Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MARKAČ, djelujući individualno i/ili svojim učestvovanjem u udruženom zločinačkom poduhvatu, planirali su, podsticali, naređivali, izvršili i/ili pomagali i podržavali planiranje, pripremu i/ili činjenje krivičnih djela za koja se terete niže u tekstu, od tačke 1. do 9.

KRIVIČNA ODGOVORNOST

37. Na osnovu člana 7.(1), svaki optuženi snosi krivičnu odgovornost za krivična djela koja je planirao, podsticao, naredio, izvršio i/ili pomogao i podržao. U sklopu te odgovornosti, svi optuženi se terete individualno i kao učesnici udruženog zločinačkog poduhvata, kako se navodi niže u tekstu. Svaki optuženi snosi odgovornost za učestvovanje u krivičnim djelima za koja se tereti na osnovu svojih postupaka a, u slučajevima kada mu je dužnost bila da izvrši neke radnje, na osnovu propusta ili neizvršenja tih radnji, neposredno i posredno, putem ili preko svojih podređenih ili drugih lica, kao i putem ili preko struktura vlasti u kojima je bio ili u kojima je imao ulogu.

38. Na osnovu člana 7.(1), svaki optuženi je krivično odgovoran za krivična djela počinjena u sklopu udruženog zločinačkog poduhvata. (Tužitelj riječju "počinio" u ovom kontekstu ne želi da sugeriše da je pojedini optuženi, ili bilo koji od optuženih, nužno lično izvršio krivično djelo, odnosno krivična djela za koja se tereti. U ovom kontekstu "izvršenje" se odnosi na učestvovanje optuženih u udruženom zločinačkom poduhvatu.) Učesnici udruženog zločinačkog poduhvata koristili su druge ili saradivali s njima kako bi omogućili ili izvršili zločine koji su bili dio zajedničke namjere. Učesnici udruženog zločinačkog poduhvata odgovorni su za zločine počinjene u cilju ostvarenja udruženog zločinačkog poduhvata ili u sklopu zajedničke namjere koje su fizički izvršila ili omogućila lica koja su učesnici udruženog zločinačkog poduhvata koristili ili s njima saradivali.

39. Krivična djela za koja se optuženi terete u tačkama 1. do 5. počinjena su namjerno i u svrhu udruženog zločinačkog poduhvata, i to za vrijeme tog poduhvata. Udruženi zločinački poduhvat je postojao u vrijeme izvršenja krivičnih djela za koja se optuženi terete u ovoj Spojenoj optužnici i u vrijeme učestvovanja svih optuženih u njegovom izvršenju.

40. Svi optuženi učestvovali su u udruženom zločinačkom poduhvatu time što su imali i/ili dijelili namjeru u vezi sa svakim krivičnim djelom počinjenim u okviru udruženog zločinačkog poduhvata.

41. Svi optuženi učestvovali su u udruženom zločinačkom poduhvatu i/ili mu doprinosili izvršavanjem i ostvarivanjem ili pokušajem ostvarivanja njegove svrhe ili ciljeva.

42. Pored toga, ili alternativno, što se tiče bilo kog krivičnog djela za koji se optuženi terete u ovoj Spojenoj optužnici, a koje nije izvršeno u cilju udruženog zločinačkog poduhvata, to djelo je bilo prirodna i predvidljiva posljedica udruženog zločinačkog poduhvata, njegovog provođenja ili

pokušaja provođenja, a svi optuženi, iako svjesni te moguće posljedice, priključili su se i ostali u tom poduhvatu, spremno preuzimajući rizik da će biti počinjena krivična djela, te su odgovorni za krivična djela za koja se terete.

43. Elementi *mens rea* u vezi s krivičnim djelima za koja se optuženi terete u Spojenoj optužnici su sljedeći:

(a) progoni na političkoj, rasnoj i vjerskoj osnovi, kažnjivi na osnovu člana 5.(h) Statuta (tačka 1) – optuženi i/ili počinitelj postupao je s diskriminatorskom namjerom, odnosno imao je namjeru provođenja diskriminacije na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi;

(b) deportacija, kažnjiva na osnovu člana 5.(d) Statuta (tačka 2) – optuženi i/ili počinitelj postupao je s namjerom uklanjanja osobe ili osoba, ili svjestan mogućnosti da će osoba ili osobe biti uklonjena/uklonjene;

(c) nehumana djela (prisilno premještanje), kažnjiva na osnovu člana 5.(i) Statuta (tačka 3) – optuženi i/ili počinitelj postupao je s namjerom uklanjanja osobe ili osoba ili svjestan mogućnosti da će osoba ili osobe biti uklonjena/uklonjene;

(d) pljačkanje javne ili privatne imovine, kažnjivo na osnovu člana 3.(e) Statuta (tačka 4) – optuženi i/ili počinitelj postupao je s namjerom oduzimanja imovine ili je bezobzirno zanemario vjerovatnost da će ta imovina biti oduzeta;

(e) bezobzirno razaranje gradova, naselja ili sela, ili pustošenje koje nije opravdano vojnom nuždom, kažnjivo na osnovu člana 3.(b) Statuta (tačka 5) – optuženi i/ili počinitelj postupao je s namjerom uništenja dotične imovine ili je bezobzirno zanemario mogućnost da će ta imovina biti uništena;

(f) ubistvo, kažnjivo na osnovu člana 5.(a) i 3. Statuta (tačke 6. i 7) – optuženi i/ili počinitelj postupao je s namjerom uzrokovanja smrti ili nanošenja teških tjelesnih povreda, uprkos tome što se logično moglo da pretpostavi da će ta radnja ili propust vjerovatno uzrokovati nečiju smrt;

(g) nehumana djela – kažnjiva na osnovu člana 5.(i) Statuta (tačka 8) – optuženi i/ili počinitelj postupao je s namjerom nanošenja teških tjelesnih ili duševnih povreda, ili je bio svjestan vjerovatnosti da će njegova radnja ili propust uzrokovati teške tjelesne ili duševne povrede;

(h) okrutno postupanje, kažnjivo na osnovu člana 3. Statuta (tačka 9) – optuženi i/ili počinitelj postupao je namjerno ili smišljeno (prema objektivnoj procjeni), utoliko što njegove radnje ili propusti nisu bili slučajni. Radnja ili propust počinjeni su s namjerom okrutnog postupanja, ili sa sviješću o tome

da će ta radnja ili propust vjerovatno imati za posljedicu okrutno postupanje.

44. Pored toga, ili alternativno, svi optuženi su planirali, podsticali i/ili naredili krivična djela za koja se terete u Spojenoj optužnici. Svi optuženi su bili svjesni znatne vjerovatnosti da će provođenje njihovih planova i komandi i izvršenje postupaka i ponašanja koje su podsticali izazvati ili prouzrokovati krivična djela za koja se terete u ovoj Spojenoj optužnici.

45. Pored toga, ili alternativno, na osnovu člana 7.(1), svaki optuženi je krivično odgovoran za pomaganje i podržavanje planiranja, priprema i/ili izvršenja krivičnih djela za koja se tereti u ovoj Spojenoj optužnici. Svi optuženi su bili svjesni da znatno doprinose izvršenju krivičnih djela za koja se terete u ovoj Spojenoj optužnici, ili da postoji vjerovatnost da će biti izvršeno jedno ili više krivičnih djela, ili da će njihove radnje ili propusti znatno doprinijeti izvršenju tog krivičnog djela ili tih krivičnih djela.

46. Na osnovu člana 7.(3), svi optuženi se terete i krivično su odgovorni za krivična djela i/ili propuste svojih podređenih koje su svjesno propustili da spriječe ili kazne. Svi optuženi su imali stvarnu kontrolu nad svojim podređenima (to jest, realnu sposobnost da spriječe počinioce, ili ih kazne) koji su učestvovali u izvršenju krivičnih djela za koja se

optuženi terete u ovoj Spojenoj optužnici. Svi optuženi su znali i/ili je bilo razloga da znaju da se jedan ili više njihovih podređenih spremaju da počine takva djela ili da su ih već počinili, a nisu preduzeli potrebne i razumne mjere da spriječe takva djela ili kazne počinioce.

47. Svi optuženi su znali i/ili je bilo razloga da znaju za krivična djela za koja se terete u ovoj Spojenoj optužnici, a koja su se njihovi podređeni spremali da izvrše ili su ih već izvršili, zahvaljujući nizu faktora, između ostalog: (a) vršenju komandnih dužnosti nad svojim podređenima ili u vezi s njima, uključujući primanje izvještaja i informacija za vrijeme vršenja tih dužnosti; (b) funkcionisanju štaba i sistemu veze na terenu; (c) njihovom ličnom prisustvu, učestvovanju i opažanjima u raznim operacijama na području Krajine u razdoblju na koje se odnosi ova Spojena optužnica; (d) obavještenosti i saznanjima o ponašanju raznih pripadnika hrvatskih snaga u ranijim, tekućim i sličnim operacijama; (e) izvještajima medija o zločinima i navodnim zločinima; i (f) kontaktima i sastancima s pripadnicima i predstavnicima međunarodne zajednice, konkretno posmatračima Ujedinjenih nacija i predstavnicima drugih nevladinih organizacija i medija.

TAČKA 1. PROGONI

48. Najkasnije od jula 1995. do približno 30. septembra 1995. Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MAPKAČ, djelujući individualno i/ili svojim učestvovanjem u udruženom zločinačkom poduhvatu, planirali su, podsticali, naređivali, počinili i/ili pomagali i podržavali planiranje, pripremu i/ili izvršenje progona srpskog stanovništva Krajine na političkoj, rasnoj i/ili vjerskoj osnovi u južnom dijelu područja Krajina, što se, između ostalog, odnosi na sljedeće opštine, ili njihove dijelove: Benkovac, Civiljane, Donji Lapac, Drniš, Ervenik, Gračac, Kistanje, Knin, Lišane Ostrovičke, Lisičić, Nadvoda, Obrovac, Oklaj i Orlić.

Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MAPKAČ odgovorni su za sljedeća djela progona krajiških Srba: deportaciju i prisilno premještanje; razaranje i paljenje srpskih kuća i poslovnih

prostora; pljačku javne i privatne imovine koju su posjedovali Srbi; ubistvo; druga nečovječna djela, uključujući granatiranje civila i okrutno postupanje; nezakonite napade na civile i civilne objekte; nametanje ograničavajućih i diskriminacijskih mjera, uključujući nametanje diskriminacijskih zakona; diskriminacijska eskproprijacija; nezakonito zatvaranje; nestanke.

Tim radnjama i propustima (uključujući i one navedene u stavkama 12-20. i 27-47), Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MAPKAČ počinili su sljedeće krivično djelo, odnosno sljedeća krivičnadjela:

Tačka 1: **progoni na političkoj, rasnoj i vjerskoj osnovi, ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI**, kažnjivi na osnovu članova 5.(h), 7(1) i 7(3) Statuta.

TAČKE 2. i 3. DEPORTACIJA I PRISILNO PREMJEŠTANJE

49. Najkasnije od jula 1995. približno do 30. septembra 1995, Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MAPKAČ, djelujući individualno i/ili svojim učestvovanjem u udruženom zločinačkom poduhvatu, planirali su, podsticali, naređivali, počinili i/ili pomagali i podržavali planiranje, pripremu i/ili izvršenje prisilnog premještanja i/ili deportacije srpskog stanovništva Krajine iz južnog dijela područja Krajina u SFRJ, Bosnu i Hercegovinu i/ili druge dijelove Hrvatske, pod prijetnjom izvršenjem i/ili izvršenjem djela

nasilja i zastrašivanja (uključujući pljačkanje i uništavanje imovine), što je za posljedicu imalo raseljavanje, premještanje ili deportaciju Srba Krajine s tog područja (između ostalog, tako što su natjerani da bježe ili napuste to područje), i/ili sprečavanje njihovog povratka odnosno odvracanje od povratka na to područje, što se između ostalog odnosi na sljedeće opštine ili njihove dijelove: Benkovac, Civljane, Donji Lapac, Drniš, Ervenik, Gračac, Kistanje, Knin, Lišane Ostrovičke, Lisičić, Nadvoda, Obrovac, Oklaj i Orlić.

Tim radnjama i propustima (uključujući i one navedene u stavkama 12-20. i 27-47), Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MAPKAČ počinili su sljedeće krivično djelo, odnosno sljedeća krivična djela:

Tačka 2: **deportacija**, ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI, kažnjiva na osnovu članova 5.(d), 7.(1) i 7.(3) Statuta.

Tačka 3: **nehumana djela** (prisilno premještanje), ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI, kažnjiva na osnovu članova 5.(i), 7.(1) i 7.(3).

TAČKA 4. PLJAČKANJE JAVNE ILI PRIVATNE IMOVINE

50. Najkasnije od jula 1995. približno do 30. septembra 1995, Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MARKAČ, djelujući individualno i/ili svojim učestvovanjem u udruženom zločinačkom poduhvatu, planirali su, podsticali, naređivali, počinili i/ili pomagali i podržavali planiranje, pripremu i/ili izvršenje sistematskog pljačkanja imovine čiji stanari ili vlasnici su bili Srbi iz

Krajine, uključujući njihove kuće, pomoćne objekte, štale i/ili stoku, između ostalih u sljedećim opštinama ili njihovim dijelovima: Benkovac, Donji Lapac, Drniš, Ervenik, Gračac, Kistanje, Knin, Lišane Ostrovičke, Nadvoda, Obrovac, Oklaj i Orlić.

Tim radnjama i propustima (uključujući i one navedene u stavcima 12-20. i 27-31. i 35-47),

Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MARKAČ počinili su sljedeće kazneno djelo, odnosno sljedeća krivična djela:

Tačka 4: **pljačkanje javne ili privatne imovine**, KRŠENJE ZAKONA ILI OBIČAJA RATOVAŃA, kažnjivo na osnovu članova 3.(e), 7.(1) i 7.(3) Statuta.

TAČKA 5. BEZOBZIRNO RAZARANJE

51. Najkasnije od jula 1995. do približno 30. septembra 1995. Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MARKAČ, djelujući individualno i/ili svojim učestvovanjem u udruženom zločinačkom poduhvatu, planirali su, podsticali, naređivali, počinili i/ili pomagali i podržavali planiranje, pripremu i/ili izvršenje uništavanja velikih razmjera (uključujući paljenje) i nanošenja znatne štete selima, kućama, pomoćnim objektima i/ili ambarama čiji su vlasnici ili stanari bili Srbi Krajine, ubijanja njihove stoke i zagađivanja njihovih

bunara, između ostalih u sljedećim opštinama ili njihovim dijelovima: Benkovac, Civljane, Donji Lapac, Drniš, Ervenik, Gračac, Kistanje, Knin, Lišane Ostrovičke, Lisičić, Nadvoda, Obrovac, Oklaj i Orlić.

Tim radnjama i propustima (uključujući i one navedene u tačkama 12-20. i 27-32. i 35-47), Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MARKAČ počinili su sljedeće krivično djelo, odnosno sljedeća krivična djela:

Tačka 5: **bezobzirno razaranja gradova, naselja ili sela, ili pustošenje koje nije opravdano vojnom nuždom**, KRŠENJE

ZAKONA ILI OBIČAJA RATOVAŃA, kažnjivo na osnovu članova 3.(b), 7.(1) i 7.(3) Statuta.

TAČKE 6. i 7. UBISTVO

52. Najkasnije od jula 1995. približno do 30. septembra 1995. Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MAPKAČ, djelujući individualno i/ili svojim učestvovanjem u udruženom zločinačkom poduhvatu, planirali su, podsticali, naređivali, počinili i/ili pomagali i podržavali planiranje, pripremu i/ili izvršenje ubistva srpskih civila iz Krajine i lica koja nisu učestvovala u neprijateljstvima, uključujući i pripadnike srpskih oružanih snaga koji su položili oružje i one koji su

izbačeni iz stroja, na razne načine, između ostalog, vatrenim oružjem, spaljivanjem ili ubodima, između ostalih u sljedećim opštinama ili njihovim dijelovima: Donji Lapac, Drniš, Ervenik, Gračac, Kistanje, Knin i Orlic (konkretni slučajevi navedeni su u Prilogu).

Tim radnjama i propustima (uključujući i one navedene u stavkama 12-20. i 27-28, 33. i 35 - 47), Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MARKAČ

počinili su sljedeće krivično djelo, odnosno sljedeća krivična djela:

Tačka 6: **ubistvo**, ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI, kažnjivo na osnovu članova 5.(a), 7.(1) i 7.(3) Statuta.

Tačka 7: **ubistvo**, KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA, sankcionisano zajedničkim članom 3(1)(a) Ženevskih konvencija iz 1949, kažnjivo na osnovu članova 3, 7.(1) i 7.(3) Statuta Međunarodnog suda.

TAČKE 8. i 9. NEHUMANA DJELA I OKRUTNO POSTUPANJE

53. Najkasnije od jula 1995. približno do 30. septembra 1995, Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MARKAČ, djelujući individualno i/ili svojim učestvovanjem u udruženom zločinačkom poduhvatu, planirali su, podsticali, naređivali, počinili i/ili pomagali i podržavali planiranje, pripremu i/ili izvršenje nehumanih djela nad i okrutnog postupanja prema srpskim civilima iz Krajine i licima koje nisu učestvovala u neprijateljstvima, između ostalih, i pripadnicima srpskih snaga koji su

položili oružje i onima koji su izbačeni iz stroja, uključujući ponižavanje i/ili degradaciju putem otvaranja vatre (između ostalog, tokom vazdušnog napada), nasrtaja, batinanja, uboda, prijetnji i nanošenja opekotina, između ostalog, u sljedećim opštinama ili njihovim dijelovima: Benkovac, Donji Lapac, Drniš, Gračac, Kistanje, Knin i Orlic.

Tim radnjama i propustima (uključujući i one navedene u stavkama 12-20. i 27-28, 34. i 35 - 47), Ante GOTOVINA, Ivan ČERMAK i Mladen MARKAČ

počinili su sljedeće krivično djelo, odnosno sljedeća krivična djela:

Tačka 8: **nehumana djela**, ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI, kažnjiva na osnovu članova 5.(i), 7.(1) i 7.(3) Statuta.

Tačka 9: **okrutno postupanje**, KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA, sankcionisano zajedničkim članom 3. (1)(a) Ženevskih konvencija, kažnjivo na osnovu članova 3, 7.(1) i 7.(3) Statuta Međunarodnog suda.

OPŠTI NAVODI

54. Ukoliko nije drukčije navedeno, sve radnje i propusti za koje se optuženi terete u ovoj Spojenoj optužnici počinjeni su na teritoriju bivše Jugoslavije.

55. Sve vrijeme na koje se odnosi ova optužnica, na području Krajine, u Republici Hrvatskoj, na teritoriju bivše Jugoslavije, postojalo je stanje oružanog sukoba.

56. Sve radnje, postupci, propusti i ponašanja za koje se optuženi terete u ovoj Spojenoj optužnici bili su dio rasprostranjenog ili sistematskog napada, usmjerenog protiv civilnog stanovništva, konkretno srpskog stanovništva južnog dijela područja Krajina...

57. Sve vrijeme na koje se odnosi ova optužnica, svi optuženi bili su dužni da se pridržavaju se zakona i običaja koji uređuju vođenje rata, uključujući Ženevske konvencije iz 1949. godine (i zajednički član 3) i dodatne protokole Ženevskih konvencija.

58. Sve radnje, postupci, propusti i ponašanja za koje su optuženi terete u vezi s uništavanjem imovine, izvršeni su protivpravno i bezobzirno i nisu bili opravdani vojnom nuždom.

59. Radnje, postupci, propusti i ponašanja kojima su optuženi i drugi izvršili progone, kako je navedeno u tački 1, obuhvataju,

između ostalog, krivična djela za koja se optuženi terete u tačkama od 2. do 9.

60. Navodi i tačke optužnice kojima se optuženi terete za ubistvo ili lišavanje života, ili navodi i tačke optužnice koji se, između ostalog, odnose na ubistva i lišavanja života, obuhvataju sva ubistva i lišavanja života koja su izvršili pripadnici hrvatskih snaga u sklopu ponašanja opisanog u ovoj Spojenoj optužnici. U Prilogu koji se odnosi na te navode sadržan je samo mali broj pojedinačnih slučajeva kojima se konkretizuju te optužbe.

17. maj 2007. Hag, Holandija

Carla Del Ponte,
tužilac

DODATAK A
Jedinice HV-a Zbornog područja Split
ZP Splita i druge jedinice koje su mu bile pridodate za vrijeme operacije "Oluja"

Operativne grupe

OGSinj
OG Šibenik
OG Zadar
OG Sjever

Zborna mjesta

Zborni mjesto Split (Zapovjedništvo);
Zborni mjesto Zadar (Zapovjedništvo);
Zborni mjesto Sinj (Zapovjedništvo);
Zborni mjesto Vrgorac (Zapovjedništvo);
Zborni mjesto Imotski (Zapovjedništvo);
Zborni mjesto Dubrovnik (Zapovjedništvo);
Zborni mjesto Benkovac (Zapovjedništvo);
Zborni mjesto Knin (Zapovjedništvo);

Jedinice

4. gardijska mehanizirana brigada (4. gbr), "Lavovi", "Paukovi", Stožer Split;
112. pješačka brigada (112. br), Stožer Zadar;
113. pješačka brigada (113. br), Stožer Šibenik;
141. pješačka brigada (141. br), Stožer Split;
6. domobranska pukovnija (6. dp), Stožer Split;
7. domobranska pukovnija (7. dp), Stožer Zadar;
15. domobranska pukovnija (15. dp), Stožer Šibenik;
126. domobranska pukovnija (126. dp), Stožer Sinj;
134. domobranska pukovnija (134. dp), Stožer Biograd;
142. domobranska pukovnija (142. dp), Stožer Šibenik;
264. izvidničko-diverzantska satnija (264. ids), Stožer Split;
72. bojna vojne policije, (72. bVP), Stožer Split;
11. protivoklopni topničko-raketni divizijun (11. potrd), Stožer Zadar;
14. topničko-raketni divizijun (14. trd), Stožer Zadar;
20. topničko-raketni divizijun (20. trd), Stožer Split;
204. topničko-raketna brigada protivzračne obrane (trbr PZO), Stožer Split;
40. inženjerijska bojna, Stožer Split;
306. logistička baza (306. lob), Stožer Split;
307. logistička baza (307. lob), Stožer Zadar;
7. gardijska mehanizirana brigada (7. gbr), "Pume", Stožer Varaždin;
2. bojna 9. gardijske mehanizirane brigade (2/9 bde), "Termiti" (ranije samostalna 84. bojna), Stožer Gospić;
144. pješačka brigada (144. br), Stožer Zagreb;
81. gardijska bojna (81. gb), Stožer Virovitica;
1. hrvatski gardijski združ (1 brigada, dio HGZ);
350. izvidničko-diverzantska satnija (350. ids), Stožer Zagreb;
dio 73. bojne Vojne policije (73. bVP), Stožer Split;
bitnica 8. haubičko-topničkog divizijuna, Stožer Zagreb;
2 lovačka zrakoplova MiG-21 (zrakoplovna baza Pula), 2 jurišna helikoptera MI-24 i 2
helikoptera MI-8 višestruke namjene;

Jedinice HVO-a

1. gardijska mehanizirana brigada (HVO) (1. gbr HVO);
2. gardijska mehanizirana brigada (HVO) (2. gbr HVO);
3. gardijska mehanizirana brigada (HVO) (3. gbr HVO); 60. gardijska bojna HVO-a (60. gb HVO);
jedinice Zbornog područja Tomislavgrad (ZP Tomislavgrad, HR-HB).

Specijalna policija MTJP-a Hrvatske Republike Herceg-Bosne

**PRILOG SPOJENOJ OPTUŽNICI
SLUČAJEVI LIŠAVANJA ŽIVOTA
Tačke 6. i 7.**

Selo/ Zaselak	Datum	Ime žrtve	Pol	Starost	Način smrti
OPŠTINA KNIN					
1. Kovačić	5. avgust 1995.	Nikola Dragičević Mile Dragičević Sava Čeko	M M M	60 62 50	ustrijeljen ustrijeljen ustrijeljen
2. Đurići	6. avgust 1995, ili približno tog datuma	Sava Đurić	M		spaljen
3. Zasrović	između 5. i 12. avgusta 1995.	Milka Petko Ilija Petko Dmitar Rašuo Đuro Rašuo neidentifikovan/a	Z M M M	70 45 81 40	ustrijeljena ustrijeljen ustrijeljen ustrijeljen ustrijeljen/a
OPŠTINA ORLIĆ					
5. Orlić	13. avgust 1995, ili približno tog datuma	Tode Marić	M		ustrijeljen
6. Šarena jezera/Vrbnik	5. avgust 1995.	Miloš Borjan neidentifikovan neidentifikovan neidentifikovan neidentifikovan neidentifikovan neidentifikovan	M M M M M M		ustrijeljen ustrijeljen ustrijeljen ustrijeljen ustrijeljen ustrijeljen ustrijeljen
7. Uzdolie	6. avgust 1995.	Milica Sare Stevo Berić Janja Berić Miloš Čosić Jandrija Sare Duka Berić Krsta Sare	Ž M Ž M Ž Ž	62 62 72 63 75 61	ustrijeljena ustrijeljen ustrijeljena ustrijeljen ustrijeljena ustrijeljena ustrijeljena
OPŠTINA KISTANJE					
8. Kakani	između 10. i 18. avgust 1995.	Danica Sarić Uroš Sarić Uroš Ognjenović	Ž M M		ustrijeljen ustrijeljen ustrijeljen
OPŠTINA ERVENIK					
9. Oton	18. avgust 1995.	Marta Vujnović	Ž	85	ustrijeljena
OPŠTINA DONJI LAPAC					
10. Oraovac	7. avgust 1995.	Marko Ilić Stevo Ajduković Rade Bibić Ruža Bibić	M M M Ž	76 59 78 75	ustrijeljen ustrijeljen ustrijeljen ustrijeljena

ANNEX A: Popis ubistava 1

Milan (Mile) DRAGIČEVIĆ

•	<u>Lokacija i datum sahrane:</u>	Nema informacija
•	<u>Lokacija i datum ekshumacije:</u>	Kninsko groblje, 28. maja 2001. ¹
•	<u>Datum nestanka/ubistva:</u>	5. avgust 1995. selo Kovačić, opština Knin ²
•	<u>Uzrok smrti:</u>	Rane od vatrenog oružja na nogama ³
•	<u>Dokument:</u>	Identifikacija/izvještaj o smrti ⁴

Nikola DRAGIČEVIĆ

•	<u>Lokacija i datum sahrane:</u>	Nema informacija
•	<u>Lokacija i datum ekshumacije:</u>	Kninsko groblje, 30. aprila 2001. ⁵
•	<u>Datum nestanka/ubistva:</u>	5. avgust 1995. selo Kovačić, opština Knin ⁶
•	<u>Uzrok smrti:</u>	Rane od vatrenog oružja na grudima ⁷
•	<u>Dokument:</u>	Identifikacija/izvještaj o smrti ⁸

Sava ČEKO

•	<u>Lokacija i datum sahrane:</u>	Nema informacija
•	<u>Lokacija i datum ekshumacije:</u>	Kninsko groblje, 1. maja 2001. ⁹
•	<u>Datum nestanka/ubistva:</u>	5. avgust 1995. selo Kovačić, opština Knin ¹⁰
•	<u>Uzrok smrti:</u>	Rane od vatrenog oružja na grudima ¹¹
•	<u>Dokument:</u>	Identifikacija/izvještaj o smrti ¹²

¹ Ekshumacija i izvodi o smrti KN02-077B: X009-9897, p. X009-9891

² WS:0102-8964-0102-8970, 0361-9385-0361-9389; WS:0102-8959-0102-8963, 0361-9390-0361-9395; WS:0359-4871-0359-4877; WS:0041-3836-0041-3850,p.0041-3839.

³ Izvještaj sa autopsije (Dr. John Clark):X009-6426-X009-6444,p.X009-6426; Analiza izvještaja sa autopsije (Dr. Eric Baccard):0345-5351-0345-5467,p.0345-5358.

⁴ Identifikacija i izvještaj o smrti:0149-8862-0149-9019,p.0149-8865,p.0149-8904-0149-8905.

⁵ Ekshumacija i izvodi o smrti KN03-108B:X010-0214-X010-0220,p.X010-0214

⁶ WS:0102-8964-0102-8970, 0361-9385-0361-9389; WS:0102-8959-0102-8963,0361-9390-0361-9395; WS:0359-4871-0359-4877; WS:0041-3836-0041-3850,p.0041-3839.

⁷ Izvještaj sa autopsije (Dr. Jiri Fialka):X009-7522-X009-7539, p.X009-7522; Analiza izvještaja sa autopsije (Dr. Eric Baccard):0345-5351-0345-5467,p.0345-5359.

⁸ Identifikacija i izvještaj o smrti: 0149-8862-0149-9019, p.0149-8865,p.0149-8902-0149-8903.

⁹ Izvještaj forenzičara i antropologa (Pablo Baraybar):0213-1964-0213-1993,p.0213-1984; Ekshumacija i izvodi o smrti KN03-115 B:X010-0243-X010-0249,p.X010-0243.

¹⁰ WS: 0102-8964-0102-8970, 0361-9385-0361-9389; WS: 0102-8959-0102-8959'0102-8963, 0361'9390-0361-9395; WS: 0359-4877; WS: 0041-3836-0041-3850, 0041-3839.

¹¹ Izvještaj sa autopsije (Dr. John Clark):X009-7606-X009-7621,p.X009-7606; Analiza izvještaja sa autopsije (Dr. Eric Baccard):0345-5351-0345-5467,p.0345-5358.

¹² Identifikacija i izvještaj o smrti: 0149-8862-0149-9019,p.0149-8865; p.0149-8885-0149-8886.

ANNEX B: Popis ubistava 3

Dmitar RAŠUO

•	<u>Lokacija i datum sahrane:</u>	Lociran u Rašulama, kuća br. 304, 9. septembra 1995, sahranjen na kninskom groblju ¹
•	<u>Lokacija i datum ekshumacije:</u>	Kninsko groblje, 15. juna 2001. ²
•	<u>Datum nestanka/ubistva:</u>	5. avgust 1995. u Žagroviću, opština Knin ³
•	<u>Uzrok smrti:</u>	Rane od metka na grudima ⁴
•	<u>Dokument:</u>	Identifikovan KN01/298B kao Dmitar Rašua, izvještaj o smrti ⁵

Ilija PETKO

•	<u>Lokacija i datum sahrane:</u>	Lociran u Rašulama, kuća br. 304, 9. septembra 1995, sahranjen na kninskom groblju ⁶
•	<u>Lokacija i datum ekshumacije:</u>	Kninsko groblje, 15. juna 2001. ⁷
•	<u>Datum nestanka/ubistva:</u>	5. avgust 1995. u Žagroviću, opština Knin ⁸
•	<u>Uzrok smrti:</u>	Rane od metka na grudima ⁹
•	<u>Dokument:</u>	Identifikovan KN01/297B kao Ilija Petko, ¹⁰ izvještaj o smrti ¹¹

Milka (Milica) PETKO

•	<u>Lokacija i datum sahrane:</u>	Locirana u Žagroviću, opština Knin 12. avgusta 1995, sahranjena na kninskom groblju ¹²
•	<u>Lokacija i datum ekshumacije:</u>	Kninsko groblje, 24. aprila 2001. ¹³
•	<u>Datum nestanka/ubistva:</u>	5. avgust 1995 u Žagroviću, opština Knin ¹⁴
•	<u>Uzrok smrti:</u>	Rane od metka na grudima ¹⁵
•	<u>Dokument:</u>	Identifikovana KN01/212B kao Milica Petko ¹⁶ , izvještaj o smrti ¹⁷

¹ Hrvatski policijski protokol: 0213-7930-0213-7932, fotografija hrvatske policije: 0213-7932

² Izvještaj forenzičara i antropologa (Pablo Baraybar):0213-1964-0213-1993, X018-7401-X018-7405,p.X018-7403; Ekshumacija i izvodi o smrti KN01-298B:X009-9107-X009-9114,p.X009-9107.

³ WS:0050-8236-0050-8241, 0362-3556-0362-3559; Lista ubistava počinjenih od 4.8.95 dated 19/9/95:0034-1798-0034-1869,p.0034-1849; Veritas „Exodus“:0290-7166-0290-7312,p.132.

⁴ Izvještaj sa autopsije KN01/298B (Dr. John Clark):X010-1899-X010-1914,p.X010-1899; Analiza izvještaja sa autopsije (Dr. Eric Baccard): 0345-5351-0345-5467,p.0345-5365,p.0345-5366.

⁵ Identifikacija i izvještaj o smrti :0149-8862-0149-9019,p.0149-8866,p.0149-8986-0149-8987.

⁶ Hrvatski policijski protokol: 0213-7933-0213-7935.

⁷ Izvještaj forenzičara i antropologa (Pablo Baraybar):0213-1964-0213-1993, X018-7401-X018-7405,p.X018-7403; Ekshumacija i izvodi o smrti KN01-298B:X009-9107-X009-9114,p.X009-9107.

⁸ WS:0050-8236-0050-8241,p.0362-3556-0362-3559; Lista ubistava počinjenih od 4.8.95.

dated 19/9/95:0034-1798-0034-1869,p.0034-1849; Veritas „Exodus“:0290-7166-0290-7312,p.132

⁹ Izvještaj sa autopsije of KN01/297B (Dr. John Clark):X010-1881-X010-1898,p.X010-1881; Analiza izvještaja sa autopsije (Dr. Eric Baccard):0345-5351-0345-5467,p.0345-5363-0345-5364.

¹⁰ Lista od 482 tijela (ID No. 605 NN, civil, muškarac, lociran u Rašulama no. 304):0184-8758-0184-8781,p.0184-8775.

¹¹ Identifikacija i izvještaj o smrti: 0149-8862-0149-9019,p.0149-8966-0149-8967.

¹² Hrvatski policijski protokol 0213-7288-0213-7290

¹³ Izvještaj forenzičara i antropologa (Pablo Baraybar):0213-1964-0213-1993; Ekshumacija i izvještaj o smrti KN01-212B:X009-8762-X009-8766,pp.X009-8762-X009-8764.

¹⁴ WS:0050-8236-0050-8241,p.0362-3556-0362-3559; Lista ubistava počinjenih od 4.8.95. datirana 19/9/95:0034-1798-0034-1869,p.0034-1849;Veritas "Exodus":0290-7166-0290-7312,p.132.

¹⁵ Izvještaj sa autopsije KN01/212B (Dr. John Clark):X010-0745-X010-0759,p.X010-0745; Analiza izvještaja sa autopsije (Dr. Eric Baccard):0345-5351-0345-5467,p.0345-5364.

¹⁶ Lista od 482 tijela, Hrvatski ID No. 426 NN, civil, žena, nađena u Žagroviću (metalna pločica 426) ERNO 184-8758-0184-8781, p. 0184-8766.

¹⁷ Identifikacija i izvještaj o smrti: 0149-8862-0149-9019,p.0149-8964-0149-8965.

ANNEX C: Popis ubistava 4

Đuro KARANOVIC

•	<u>Lokacija i datum sahrane:</u>	Lociran u Plavnu, 27. avgusta 1995, sahranjen na kninskom groblju ¹
•	<u>Lokacija i datum ekshumacije:</u>	Kninsko groblje, 14. juna 2001. ²
•	<u>Datum nestanka/ubistva:</u>	25. avgust 1995. u Plavnu, Grubori, opština Knin ³
•	<u>Uzrok smrti:</u>	Rane od metka na grudima ⁴
•	<u>Dokument:</u>	Identifikovan KN01/244B kao Đuro Karanović ⁵ , izvještaj o smrti ⁶

Jovo GRUBOR

•	<u>Lokacija i datum sahrane:</u>	Lociran u Plavnu, 27. avgusta 1995, sahranjen na kninskom groblju ⁷
•	<u>Lokacija i datum ekshumacije:</u>	Kninsko groblje, KN01 14. juna 2001. ⁸
•	<u>Datum nestanka/ubistva:</u>	25. avgust 1995. u Plavnu, Grubori, opština Knin ⁹
•	<u>Uzrok smrti:</u>	Rane od metka na trupu ¹⁰
•	<u>Dokument:</u>	Identifikovan KN01/241B kao Jovo Grubor, ¹¹ izvještaj o smrti ¹²

Marija GRUBOR

•	<u>Lokacija i datum sahrane:</u>	Locirana u Plavnu, 27. avgusta 1995, sahranjena na kninskom groblju ¹³
•	<u>Lokacija i datum ekshumacije:</u>	Kninsko groblje, KN01 14. juna 2001. ¹⁴
•	<u>Datum nestanka/ubistva:</u>	25. avgust 1995. u Plavnu, Grubori, opština Knin ¹⁵
•	<u>Uzrok smrti:</u>	Rane od metka na grudima ¹⁶
•	<u>Dokument:</u>	Identifikovana KN01/243B kao Marija Grubor, ¹⁷ izvještaj o smrti ¹⁸

¹ Hrvatski protokol: 0213-7338-0213-7341, p 0213-7341.

² Izvještaj forenzičara antropologa (Pablo Baraybar):0213-1964-0213-1993, X018-7401-X018-7405,p.X018-7401; Dokazi sa ekshumacije KN01-244B:X009-8856-X009-8860,p.X009-8856.

³ WS:0059-8515-0059-8522; WS:0050-8198-0050-8204; Flynn:R006-9733-R006-9770,pp.R006-9757-R006-9762; WS:0039-225-0039-5275,pp.0039-5234-0039-5235,0041-3836-0041-3850,p.0041-3846; Romassev:0051-1334-0051-1341,p.0051-3339.

⁴ Izvještaj sa autopsije (Dr. John CLARK):X010-1017-X010-1037; Izvještaj sa autopsije (Dr. EricBaccard):0345-5351-0345-5467,pp.0345-5395-0345-5396.

⁵ Lista od 482 tijela (ID No. 541, Đuro KARANOVIC):0184-8758-0184-8781,p.0184-8772.

⁶ Identifikacija i izvještaj o smrti: 0149-8862-0149-9019,p.0149-8865,pp.0149-8924-0149-8925.

⁷ Hrvatski protokol: 0213-7326-0213-7329,p.0213-7329.

⁸ Izvještaj forenzičara antropologa (Pablo Baraybar):0213-1964-0213-1993, X018-7401-X018-7405,p.X018-7401; Dokazi sa ekshumacije KN01-241B:X009-8841-X009-8845,p.X009-8841.

⁹ WS:0059-8515-0059-8522; WS:0050-8198-0050-8204; Flynn:R006-9733-R006-9770,pp.R006-9757-R006-9762; WS:0039-225-0039-5275,pp.0039-5234-0039-5235,0041-3836-0041-3850,p.0041-3846;Romassev:0051-1334-0051-1341,p.0051-3339.

¹⁰ Izvještaj sa autopsije (Dr. John Clark):X010-0965-X010-0981,p.X010-0965; Analiza izvještaja sa autopsije (Dr. Eric Baccard):0345-5351-0345-5467,pp.0345-5387-0345-5389.

¹¹ Lista od 482 tijela (ID No. 539, Jovo Grubor): 0184-8758-0184-8781-8772.

¹² Identifikacija i izvještaj o smrti 0149-8862-0149-9019,p.0149-8865,pp.0149-8912-0149-8913.

¹³ Hrvatski protokol: 0213-7334-0213-7337.

¹⁴ Izvještaj forenzičara antropologa (Pablo Baraybar):0213-1964-0213-1993, X018-7401-X018-7405,p.X018-7401; Dokazi sa ekshumacije KN01-243B:X009-8851-X009-8855,p.X009-8851.

¹⁵ WS:0059-8515-0059-8522; WS:0050-8198-0050-8204; Flynn:R006-9733-R006-9770,pp.R006-9757-R006-9762; WS:0039-5225-0039-5275,pp.0039-5234-0039-5235, 0041-3836-0041-3850,p.0041-3846; Romassev:0051-1334-0051-1341,p.0051-339.

¹⁶ Izvještaj sa autopsije (Dr. John Clark):X010-1001-X010-1016; Analiza izvještaja sa autopsije (Dr. EricBaccard):0345-5351-0345-5467,pp.0345-5390-0345-5391.

¹⁷ Lista od 482 tijela (ID No. 538, Marija Grubor):0184-8758-0184-8781,p.0184-8772.

¹⁸ Identifikacija i izvještaj o smrti:0149-8862-0149-9019,p0149-8865,pp.0149-8916-0149-8917.

Mika (Milica) GRUBOR

• <u>Lokacija i datum sahrane:</u>	Locirana u Plavnu, 27. avgusta 1995, sahranjena na kninskom groblju ¹⁹
• <u>Lokacija i datum ekshumacije:</u>	Kninsko groblje, KN01 14. juna 2001. ²⁰
• <u>Datum nestanka/ubistva:</u>	25. avgust 1995. u Plavnu, Grubori, opština Knin ²¹
• <u>Uzrok smrti:</u>	Rane od metka na trupu ²² , Dokazi (KN01/242B/2, KN01/242B/3)
• <u>Dokument:</u>	Identifikovana KN01/242B kao Mika Grubor ²³ , izvještaj o smrti ²⁴

Miloš GRUBOR

• <u>Lokacija i datum sahrane:</u>	Lociran u Plavnu, 27. avgusta 1995, sahranjen na kninskom groblju ²⁵
• <u>Lokacija i datum ekshumacije:</u>	Kninsko groblje, KN01, 14. juna 2001. ²⁶
• <u>Datum nestanka/ubistva:</u>	25. avgust 1995. u Plavnu, Grubori, opština Knin ²⁷
• <u>Uzrok smrti:</u>	Prostrelne rana na glavi i grudima. Dokazi: upotrebljeni 7.62x 39 meci (KN01/245B/1) ²⁸
• <u>Dokument:</u>	Identifikovan KN01/245B kao Miloš Grubor ²⁹ , izvještaj o smrti ³⁰

¹⁹ Hrvatski protokol:0213-7330-0213-7333.

²⁰ Izvještaj forenzičara antropologa (Pablo Baraybar):0213-1964-0213-1993,X018-7401-X018-7405,p.X018-7401; Dokazi sa ekshumacije KN01-242B:X009-8846-X009-8850,p.X009-8846

²¹ WS:0059-8515-0059-8522; WS:0050-8198-0050-8204; Flynn:R006-9733-R006-9770,pp.R006-9757-R006-9762; WS:0039-5225-0039-5275,pp.0039-5234-0039-5235, 0041-3836-0041-3850,p.0041-3846; Romassev:0051-1334-0051-1341,p.0051-3339

²² Izvještaj sa autopsije (Dr. John Clark):X010-0982-X010-1000,p.X010-0982; Analiza izvještaja sa autopsije (Dr. Eric Baccard):0345-5351-0345-5467,pp.0345-5392-0345-5393.

²³ Lista od 482 tijela (ID No. 540, Mika Grubor):0184-8758-0184-8781,p.0184-8772.

²⁴ Identifikacija i izvještaj o smrti:0149-8862-0149-9019,p0149-8865,pp.0149-8914-0149-8915.

²⁵ Hrvatski protokol: 0213-7342-0213-7345

²⁶ Izvještaj forenzičara antropologa (Pablo Baraybar):0213-1964-0213-1993, X018-7401-X018-7405,p.X018-7401; Dokazi sa ekshumacije KN01-245 B:X009-8861-X009-8865,p.X009-8861.

²⁷ WS:0059-8515-0059-8522;WS:0050-8198-0050-8204;Flynn:R006-9733-R006-9770,pp.R006-9757-R006-9762;WS:0039-5225-0039-5275,pp.0039-5234-0039-5235, 0041-3836-0041-3850, p.0041-3846;Romassev:0051-1334-0051-1341,p.0051-3339.

²⁸ Izvještaj sa autopsije (Dr. De Mendonca):X010-1038-X010-1056,p.X010-1038; Izvještaj sa autopsije (Dr. Eric Baccard):0345-5351-0345-5467,pp.0345-5393-0345-5395.

²⁹ Lista od 482 tijela (ID No. 537, Milos Grubor):0184-8758-0184-8781,p.0184-8772.

³⁰ Identifikacija i izvještaj o smrti: 0149-8862-0149-9019,p.0149-8865 and 0149-8918-0149-8919.

ANNEX D: Popis ubistava 6

Miloš BORJAN

• <u>Lokacija i datum sahrane:</u>	Lociran u Kninu 9. avgusta 1995, sahranjen na kninskom groblju ¹
• <u>Lokacija i datum ekshumacije:</u>	Kninsko groblje, KN03, 5. maja 2001. ²
• <u>Datum nestanka/ubistva:</u>	5. avgust 1995. u Vrbniku, Orlić ³
• <u>Uzrok smrti:</u>	Rane od metka na glavi i torzu ⁴
• <u>Dokument:</u>	Identifikacija/izvještaj o smrti ⁵

6 neidentifikovanih muškaraca

• <u>Datum ubistva:</u>	5. avgust 1995. u Vrbniku, Orlić ⁶
-------------------------	---

¹ Hrvatski protokol: 0213-7582-0213-7584

² Izvještaj forenzičara antropologa (Pablo Baraybar):0213-1964-0213-1993,p.0213-1989; Dokazi sa ekshumacije KN03-153 B:X010-0366-X010-0370,p.X010-0366.

³ WS:0045-7325-0045-7328,0279-1708-0279-1711;WS:0279-1418-0279-1423,0279-1413-0279-1416; Mauro:0093-4963-0093-4970; HRAT Izvještaj:0035-1663-0035-1664; Veritas "Exodus":0290-7166-0290-7312,p.l 10; Upitnik :0209-3626-0209-3629

⁴ Izvještaj sa autopsije (Dr. J. Berent):X009-7971-X009-7986,p.X009-7971.

⁵ Identifikacija i izvještaj o smrti: 0469-3789-0469-3830,pp.0469-3797-0469-3798.

⁶ WS:0045-7325-0045-7328,0279-1708-0279-1711;WS:0279-1418-0279-1423,0279-1413-0279-1416; Mauro:0093-4963-0093-4970; HRAT Report:0035-1663-0035-1664

ANNEX E: Popis ubistava 7

Duka BERIĆ

•	<u>Lokacija i datum sahrane:</u>	Locirana u Kosovu 10. avgusta 1995, sahranjen na kninskom groblju ¹
•	<u>Lokacija i datum ekshumacije:</u>	Kninsko groblje, 6. maja.2001. ²
•	<u>Datum nestanka/ubistva:</u>	6. avgust 1995. u Uzdoľju, Orlić ³
•	<u>Uzrok smrti:</u>	Brojne rane od metaka ⁴
•	<u>Dokument:</u>	Identifikacija/izvještaj o smrti ⁵

Jandrija ŠARE

•	<u>Lokacija i datum sahrane:</u>	Lociran u Kosovu 10. avgusta 1995, sahranjen na kninskom groblju ⁶
•	<u>Lokacija i datum ekshumacije:</u>	Kninsko groblje, otkriven i iskopan 16.05.2001. ⁷
•	<u>Datum nestanka/ubistva:</u>	6. avgust 1995. u Uzdoľju, Orlić ⁸
•	<u>Uzrok smrti:</u>	Rane od metka u predjelu karlice, grudi i nogu ⁹
•	<u>Dokument:</u>	Identifikacija/izvještaj o smrti ¹⁰

Janja BERIĆ

•	<u>Lokacija i datum sahrane:</u>	Locirana u Kosovu 10. avgusta 1995, sahranjen na kninskom groblju ¹¹
•	<u>Lokacija i datum ekshumacije:</u>	Kninsko groblje, 17. maja 2001. ¹²
•	<u>Datum nestanka/ubistva:</u>	6. avgust 1995. u Uzdoľju, Orlić ¹³
•	<u>Uzrok smrti:</u>	Rane od metka u predjelu karlice i nogu, (KN04/062B/2) ¹⁴
•	<u>Dokument:</u>	Identifikacija/izvještaj o smrti ¹⁵

Krstan ŠARE (KN04/059)

•	<u>Lokacija i datum sahrane:</u>	Lociran u Kosovu 10. avgusta 1995, sahranjen na kninskom groblju ¹⁶
•	<u>Lokacija i datum ekshumacije:</u>	Kninsko groblje, 16. maja 2001. ¹⁷
•	<u>Datum nestanka/ubistva:</u>	6. avgust 1995 u Uzdoľju, Orlić ¹⁸
•	<u>Uzrok smrti:</u>	Rane od metka na glavi i trupu ¹⁹
•	<u>Dokument:</u>	Identifikacija/izvještaj o smrti ²⁰

¹ Hrvatski protokoli: 0213-7682-0213-7684

² Izvještaj antropologa i forenzičara (Pablo Baraybar) 0213-1964-0213-1993; Dokazi sa ekshumacije KN04-65 B:X010-0567-X010-0571,p.X010-0567.

³ WS:0059-8530-0059-8538; WS:0060-5001-0060-5005; WS:0041-3836-0041-3850; Veritas "Exodus":0290-7166-0290-7312,p.109.

⁴ Izvještaj sa autopsije (Dr. Jiri Falka):X009-8672-X009-8689,p.X009-8672; Analiza izvještaja sa autopsije (Dr. Eric Baccard): 0345-5351-0345-5467,pp.0345-5366-0345-5369.

⁵ Identifikacija i Izvještaj o smrti: 0327-2429-0327-2432,p.0327-2432; 0309-2249-0309-2252,p.0309-2252.

⁶ Hrvatski protokol:0213-7261-0213-7261.

⁷ Izvještaj antropologa i forenzičara (Pablo Baraybar):0213-1964-0213-1993; Dokazi sa ekshumacije. KN04-60B: X010-0542-X010-0546,p.X010-0542.

⁸ WS:0059-8530-0059-8538; WS:0060-5001-0060-5005; WS:0041-3836-0041-3850; Veritas "Exodus":0290-7166-0290-7312,p.109.

⁹ Izvještaj sa autopsije (Dr. Jiri Failka):X009-8580-X009-8598,p.X009-8580; Analiza izvještaja sa autopsije (Dr. Eric Baccard): 0345-5351-0345-5467,pp.0345-5375-0345-5377.

¹⁰ Identifikacija i izvještaj o smrti: 0327-2429-0327-2432,p.0327-2432,pp.0327-2413-0327-2414.

¹¹ Hrvatski protokoli: 0213-7506-0213-7508

¹² Izvještaj antropologa i forenzičara (Pablo Baraybar):0213-1964-0213-1993; Dokazi sa ekshumacije KN04-63B:X010-0557-X010-0561,p.X010-0557.

¹³ WS:0059-8530-0059-8538; WS:0060-5001-0060-5005; WS:0041-3836-0041-3850; Veritas Exodus:0290-7166-0290-7312,p. 109.

¹⁴ Izvještaj sa autopsije (Dr. John Clark) X009-8636-X009-8653, p.X009-8636; Analiza izvještaja sa autopsije (Dr. Eric Baccard) 0345-535 1-0345-5467,pp.0345-5381-0345-5385.

¹⁵ Identifikacija i Izvještaj o smrti 0327-2429-0327-2432, p.0327-2432, pp.0327-2423-0327-2424.

¹⁶ Hrvatski protokol: 0213-7512-0213-7514.

¹⁷ Izvještaj antropologa i forenzičara (Pablo Baraybar) 0213-1964-0213-1993; Dokazi sa ekshumacije KN04-59B: X010-0537-X010-0541,p.X010-0537.

¹⁸ WS:0059-8530-0059-8538; WS:0060-5001-0060-5005; WS:0041-3836-0041-3850; Veritas"Exodus":0290-7166-0290-7312,p. 109.

¹⁹ Izvještaj sa autopsije (Dr. John CLARK):X009-8562-X009-8579,p.X009-8562; Analiza izvještaja sa autopsije (Dr. Eric Baccard):0345-5351-0345-5467, pp.0345-5377-0345-5381.

²⁰ Identifikacija i Izvještaj o smrti 0327-2429-0327-2432, p.0327-2432, pp.0327-2415-0327-2416.

Milica ŠARE

•	<u>Lokacija i datum sahrane:</u>	Locirana u Kosovu 10. avgusta 1995, sahranjen na kninskom groblju ²¹
•	<u>Lokacija i datum ekshumacije:</u>	Kninsko groblje, 17. maja 2001. ²²
•	<u>Datum nestanka/ubistva:</u>	6. avgust 1995. u Uzdolju, Orlič ²³
•	<u>Uzrok smrti:</u>	Rane od metka na glavi ²⁴
•	<u>Dokument:</u>	Identifikacija/izvještaj o smrti ²⁵

Miloš ČOSIĆ

•	<u>Lokacija i datum sahrane:</u>	Lociran u Kosovu 10. avgusta 1995, sahranjen na kninskom groblju ²⁶
•	<u>Lokacija i datum ekshumacije:</u>	Kninsko groblje, 16. maja 2001. ²⁷
•	<u>Datum nestanka/ubistva:</u>	6. avgust 1995. u Uzdolju, Orlič ²⁸
•	<u>Uzrok smrti:</u>	Rane od metka na nogama ²⁹
•	<u>Dokument:</u>	Identifikacija/izvještaj o smrti ³⁰

Stevo BERIĆ

•	<u>Lokacija i datum sahrane:</u>	Lociran u Kosovu 10. avgusta 1995, sahranjen na kninskom groblju ³¹
•	<u>Lokacija i datum ekshumacije:</u>	Kninsko groblje, 16. maja 2001. ³²
•	<u>Datum nestanka/ubistva:</u>	6. avgust 1995. u Uzdolju, Orlič ³³
•	<u>Uzrok smrti:</u>	Rane od metka na grudnom košu ³⁴
•	<u>Dokument:</u>	Identifikacija/izvještaj o smrti ³⁵

²¹ Hrvatski protokol: 0213-7506-0213-7508.

²² Izvještaj antropologa i forenzičara (Pablo Baraybar):0213-1964-0213-1993; Izvještaj sa autopsije KN04-63B:X010-0557-X010-0561,p.X010-0557

²³ WS:0059-8530-0059-8538; WS:0060-5001-0060-5005; WS:0041-3836-0041-3850; Veritas "Exodus":0290-7166-0290-7312,p. 109.

²⁴ Izvještaj sa autopsije (Dr. John Clark) X009-8636-X009-8653, p.X009-8636; Analiza izvještaja sa autopsije (Dr. Eric Baccard) 0345-5351-0345-5467,pp.0345-5381-0345-5385.

²⁵ Identifikacija i Izvještaj o smrti 0327-2429-0327-2432,p.0327-2432, pp.0327-2411-0327-2412.

²⁶ Hrvatski protokol:0213-7506-0213-7508.

²⁷ Izvještaj antropologa i forenzičara (Pablo Baraybar):0213-1964-0213-1993 Dokazi sa ekshumacije KN04-66B:X010-0572-X010-0576,p.X010-0572.

²⁸ WS:0059-8530-0059-8538; WS:0060-5001-0060-5005; WS:0041-3836-0041-3850; Veritas "Exodus":0290-7166-0290-7312,p. 109.

²⁹ Izvještaj sa autopsije (Dr. Jiri Failka):X009-8690-X009-8707,p.X009-8690; Analiza izvještaja sa autopsije (Dr. Eric Baccard):0345-5351-0345-5467,pp.0345-5374-0345-5375.

³⁰ Identifikacija i Izvještaj o smrti 0327-2429-0327-2432,p. 0327-2432,pp.0327-2419-0327-2420.

³¹ Hrvatski protokol: 0213-7509-0213-7511.

³² Izvještaj antropologa i forenzičara (Pablo Baraybar):0213-1964-0213-1993; Dokazi sa ekshumacije KN04-61B:X010-0547-X010-0551,p.X010-0547.

³³ WS:0059-8530-0059-8538; WS:0060-5001-0060-5005; WS:0041-3836-0041-3850; Veritas "Exodus":0290-7166-0290-7312,p.109.

³⁴ Izvještaj sa autopsije (Dr. J. Berrent):X009-8599-X009-8618,p.X009-8599; Analiza izvještaja sa autopsije (Dr. Eric Baccard):0345-5351-0345-5467,pp.0345-5371-0345-5374.

³⁵ Identifikacija i Izvještaj o smrti

ANNEX F: Popis ubistava 10

Marko ILIĆ

•	<u>Lokacija i datum sahrane:</u>	Lociran u Oraovcu, Donji Lapac, 4. septembra 1995, sahranjen na gračačkom groblju ¹
•	<u>Lokacija i datum ekshumacije:</u>	Gračačko groblje, 24. maja 2002. ²
•	<u>Datum nestanka/ubistva:</u>	7. avgust 1995. u Oraovcu, Donji Lapac ³
•	<u>Uzrok smrti:</u>	Rane od metka na glavi ⁴
•	<u>Dokument:</u>	Identifikacija/izvještaj o smrti ⁵

Rade BIBIĆ

•	<u>Lokacija i datum sahrane:</u>	Lociran u Oraovcu, Donji Lapac, 4. septembra 1995, sahranjen na gračačkom groblju ⁶
•	<u>Lokacija i datum ekshumacije:</u>	Gračačko groblje, 27. maja 2002. ⁷
•	<u>Datum nestanka/ubistva:</u>	7. avgust 1995. u Oraovcu, Donji Lapac ⁸
•	<u>Uzrok smrti:</u>	Rane od metka na glavi ⁹
•	<u>Dokument:</u>	Identifikacija/izvještaj o smrti ¹⁰

Stevo AJDUKOVIĆ

•	<u>Lokacija i datum sahrane:</u>	Lociran u Oraovcu, Donji Lapac, 4. septembra 1995, sahranjen na gračačkom groblju ¹¹
•	<u>Lokacija i datum ekshumacije:</u>	Gračačko groblje, GO3, otkriven i otkopan 27. maja 2002. ¹²
•	<u>Datum nestanka/ubistva:</u>	7. avgust 1995. u Oraovcu, Donji Lapac ¹³
•	<u>Uzrok smrti:</u>	Vjerovatno prostrelna rane glave i trupa ¹⁴
•	<u>Dokument:</u>	Identifikacija/izvještaj o smrti ¹⁵

Ruža BIBIĆ

•	<u>Datum nestanka/ubistva:</u>	7. avgust 1995 u Oraovcu, Donji Lapac ¹⁶
---	--------------------------------	---

¹ Hrvatski protokol : X016-3586-X016-3587,pp.X016-3586-X016-3587

² Izvještaj arheologa (Derek Congram) 0184-7153-0184-7194; Mjesto ekshumacije bilješka X016-3575-X016-3601,p.X016-3584

³ WS:0365-3521-0365-3529, 0085-0613-0085-0616; Izvještaj Hrvatskog helsinškog odbora:0333-5790-0333-5944,p.0333-5850, 0113-8666-0113-8760,p.0113-8673; Veritas „Exodus“:0290-7166-0290-7312,p. 118.

⁴ Izvještaj sa autopsije (Vedrana Petrovecki):X016-3575-X016-3601,p.X016-3575,p.X016-3593; Izvještaj sa autopsije –analiza (Dr. Eric Baccard):0345-5468-0345-5604,pp.0345-5419-0345-5420.

⁵ Identifikacija i izvještaj o smrti: 0340-5257-0340-5262,p.0340-5261,pp.0345-5891-0345-5892

⁶ Hrvatski protokol:X016-3654-X016-3681,pp. X016-3667-X016-3667.

⁷ Izvještaj arheologa (Derek Congram):0184-7153-0184-7194.

⁸ WS:0365-3521-0365-3529, 0085-0613-0085-0616 Izvještaj Hrvatskog helsinškog odbora: 0333-5790-0333-5944,p.0333-5850, 0113-8666-0113-8760,p.0113-8673; Veritas „Exodus“: 0290-7166-0290-7312,p. 118.

⁹ Izvještaj sa autopsije (Anto Blazanovid):X016-3654-X016-3681,p.X016-3654,p.X016-3673; Izvještaj sa autopsije (Dr. Eric Baccard):0345-5468-0345-5604,pp.0345-5424-0345-5425.

¹⁰ Identifikacija i izvještaj o smrti:0340-5257-0340-5262,p.0340-5261, pp.0345-5867-0345-5868.

¹¹ Hrvatski protokol;X016-3627-X016-3653, pp.X016-3639-X016-3639.

¹² Izvještaj arheologa (Derek Congram):0184-7153-0184-7194.

¹³ WS:0365-3521-0365-3529, 0085-0613-0085-0616 Izvještaj Hrvatskog helsinškog odbora:0333-5790-0333-5944,p.0333-5850, 0113-8666-0113-8760,p.0113-8673; Veritas „Exodus“:0290-7166-0290-7312,p. 118.

¹⁴ Izvještaj sa autopsije (Dr Davor STRINOVIĆ):X016-3627-X016-3653, p.X016-3627,p.X016-3645; Analiza izvještaja sa autopsije (Dr. Eric Baccard):0345-5468-0345-5604,pp.0345-5422-0345-5424

¹⁵ Identifikacija i izvještaj o smrti 0340-5257-0340-5262,p.0340-5261,pp. 0345-5863-0345-5864

¹⁶ WS:0365-3521-0365-3529, 0085-0613-0085-0616; Izvještaj Hrvatskog helsinškog odbora: 0333-5790-0333-5944,p.0333-5850, 0113-8666-0113-8760,p.0113-8673; Veritas „Exodus“: 0290-7166-0290-7312,p. 118.